

Abstract

Pettersson, Karin, 2005: *Kön och auktoritet i expertintervjuer*. TeFa nr 43. Uppsala universitet. Uppsala.

Gender and authority in expert interviews. This study explores gender variation in radio expert interviews with a focus on how authority is negotiated. 64 interviews, broadcasted in the Swedish Radio, were transcribed and analysed, in total five hours and fifty minutes.

The report comprises an analysis of function and occurrence of different language features. The purpose is to grasp: (1) the ways the interviewers negotiate knowledge (response steering and epistemic influence), (2) the ways the experts negotiate knowledge (epistemic markers, structure markers and references), (3) the negotiation of power in the interviews (simultaneous speech and amount of talk), and (4) the marking of solidarity (laughter, hesitation markers and feedback). A comparison is made between four groups of interviews, two same-gender and two mixed-gender groups.

Results indicate that both female and male interviewers exercise less power over experts of their own gender, but the difference is larger for the male interviewers. Unlike the female interviewers, however, the male interviewers seem to deemphasize their authority to a high extent, especially when interviewing women. From this finding, it might be concluded that the female interviewers use a more authority-based style than the male interviewers.

The male experts seem to negotiate knowledge in a more authoritative way when interviewed by men, but they seem to negotiate more power when interviewed by women. The female experts seldom behave like authorities, independent of the gender of the interviewer, but they seem to deemphasize their authority to a somewhat higher extent when interviewed by men.

ISSN 1102-9633

ISRN UU-TEFA-43-SE

Universitetstryckeriet, Uppsala 2005

Innehåll

Förord

1 Inledning	7
2 Teoretiska utgångspunkter	8
2.1 Kritisk diskursanalys	8
2.2 Genus	8
2.3 Auktoritet	11
2.4 Kommunikativa beteenden	13
2.4.1 Förhandlingen om kunskap	13
2.4.2 Förhandlingen om makt	15
2.4.3 Solidaritet	16
3 Material	17
4 Analysmodell	19
4.1 Förhandlingen om kunskap: intervjuarna	20
4.1.1 Responsstyrning	20
4.1.2 Epistemisk påverkan	21
4.2 Förhandlingen om kunskap: experterna	26
4.2.1 Epistemiska markörer	26
4.2.2 Strukturmarkörer och referenser	28
4.3 Förhandlingen om makt	30
4.3.1 Samtidigt tal	31
4.3.2 Talutrymme	34
4.4 Solidaritet	35
4.4.1 Skratt	35
4.4.2 Tvekljud	36
4.4.3 Uppbackningar	37
5 Resultat	40
5.1 Förhandlingen om kunskap: intervjuarna	40
5.1.1 Responsstyrning	40
5.1.2 Epistemisk påverkan	41
5.2 Förhandlingen om kunskap: experterna	42
5.2.1 Epistemiska markörer	42
5.2.2 Strukturmarkörer och referenser	45
5.3 Förhandlingen om makt	46
5.3.1 Samtidigt tal	46
5.3.2 Talutrymme	48
5.4 Solidaritet	49
5.4.1 Skratt	49
5.4.2 Tvekljud	51
5.4.3 Uppbackningar	52
6 Sammanfattning	54
6.1 Intervjuarna	54

6.2 Experterna	55
7 Diskussion	56
7.1 Vem framstår som den största auktoriteten?	56
7.2 Varför är det de manliga intervjuarna som tonar ned sin auktoritet?	57
7.3 Varför är det männen som intervjuas av män som uppträder auktoritativast?	58
8 Avslutning	60
Litteratur	61
Otryckta källor	63
Appendix 1 Tre expertintervjuer med samma intervjuare	67
Appendix 2 Experternas titlar	76
Appendix 3 Transkriptionsnyckel	77

Tabeller

Tabell 1	Antal frågor per tio minuter fördelat över fyra kategorier	40
Tabell 2	Antal yttranden med särskild "epistemisk påverkan" per tio minuter	41
Tabell 3	Antal epistemiska markörer per tio minuter fördelat över sex kategorier	43
Tabell 4	Antal och andel av den totala mängden epistemiska markörer som är subjektiverande samt antal och andel som är motståndsmarkörer	44
Tabell 5	Antal strukturmarkörer och referenser per tio minuter samt antal intervjuer där dragen framkommer	45
Tabell 6	Antal osmidiga turtagningar per tio minuter fördelat mellan experter och intervjuare	46
Tabell 7	Antal osmidiga turtagningar per tio minuter där föregående talare inte når TRP	47
Tabell 8	Antal minimala responser per tio minuter hos intervjuarna	47
Tabell 9	Intervjuernas längd samt deltagarnas antal turbyten och intervjuarnas antal ord per tio minuter	48
Tabell 10	Antal intervjuer där skratt förekommer	49
Tabell 11	Antal intervjuer där nedtonande och stödjande skratt förekommer	50
Tabell 12	Antal tvekljud per tio minuter hos intervjuarna och experterna	51
Tabell 13	Antal uppbackningar per tio minuter hos intervjuarna och experterna	52
Tabell 14	Översikt över intervjuarnas bruk av de undersökta dragen	54
Tabell 15	Översikt över experternas bruk av de undersökta dragen	55

Förord

I denna rapport, *Kön och auktoritet i expertintervjuer*, presenterar Karin Pettersson en undersökning av 64 radiosända expertintervjuer. Syftet har varit att inringa vilken betydelse kön har för en persons möjlighet att framstå som en auktoritet. Intervjuerna fördelar sig med avseende på kön och roll i fyra typer av dyader: man intervjuar kvinnlig expert, man intervjuar manlig expert, kvinna intervjuar manlig expert, kvinna intervjuar kvinnlig expert. Analysen inriktas på olika språkdrags funktion och frekvens. Dessa är knutna till intervjuarnas frågor (responsstyrning och epistemisk påverkan), experternas svar (epistemiska markörer samt strukturmarkörer och referenser), konkurrens mellan deltagarna (samtidigt tal och talutrymme) och signalering av solidaritet (skratt, tvekljud, uppbackningar).

Resultaten visar att både kvinnliga och manliga intervjuare utövar mindre makt över experter av samma kön som de själva. Till skillnad från de kvinnliga intervjuarna tycks de manliga nedtona sin auktoritet, framför allt när de intervjuar kvinnor. Vad gäller experterna visar studien att kvinnliga experter uppträder icke-auktoritärt, i synnerhet när de intervjuas av män, medan manliga experter uppträder som mest auktoritärt när de intervjuas av män. När män intervjuas av kvinnor försöker de däremot konkurrera om makten.

Undersökningen bygger på Karin Petterssons D-uppsats i Nordiska språk. Undertecknad var handledare för uppsatsen som framlades våren 2005.

Uppsala i december 2005

Britt-Louise Gunnarsson
professor i modern svenska, ssk sociolingvistik
redaktör för TeFa

